

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЗАХОДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СКЛАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто заходи, які спрямовані на зменшення часу розвантажувально-навантажувальних робіт на складах, зменшення холостого пробігу навантажувачів на складі, застосування штрихкодів для автоматизації обліку руху товарів.

Аннотация. Рассмотрены меры, направленные на уменьшение времени разгрузочно-погрузочных работ на складах, уменьшение холостого пробега погрузчиков на складе, применение штрихкодов для автоматизации учета движения товаров.

Annotation. Measures aimed at reducing the time of loading-unloading operations at warehouses, reducing the idle run of forklifts in stock, the use of bar codes to automate the movement of goods are considered.

Ключові слова: логістика, склад, розгрузка, погрузка, штрихкод.

Складське господарство є необхідним елементом суспільного виробництва, воно притаманне всім галузям народного господарства і має складну структуру.

Основні завдання складського господарства полягають у збереженні споживчих якостей продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання, раціональному розміщенні запасів матеріальних ресурсів, виконанні всіх необхідних операцій вантажопереробки продукції на різних етапах її просування. Складське господарство – це матеріально-технічна база системи постачання і збуту, від неї залежить якість та ефективність забезпечення споживачів матеріальними ресурсами [1]. Проблемою складської діяльності є те, що дуже багато часу витрачається на операції, час яких можливо зменшити.

Проблемам економіки та організації складського господарства, теоретико-прикладним аспектам його вдосконалення приділяли увагу такі вчені-економісти, як: Хейман М. Л., Маліков А. Б., Шугтгальтер Б. Н., Сафаров Т. А., Неруш Ю. М., Аникин Б. А.

Результати аналізу літературних джерел свідчать про актуальність завдання вдосконалення складського господарства. Але в розглянутих джерелах літератури не досить повно наведено вирішення питань щодо вдосконалення методів зменшення часу на вантажно-розвантажувальних роботах або методи, що подані в працях вчених як спосіб вирішення проблеми, не враховують конкретну інформацію для ухвалення рішення. Таким чином, розробка комплексу заходів щодо зменшення часу складських навантажувально-розвантажувальних робіт, є актуальним завданням.

Метою дослідження є узагальнення та систематизація заходів, спрямованих на зменшення часу розвантажувально-навантажувальних робіт на складах, зменшення холостого пробігу навантажувачів на складі, застосування штрихкодів для автоматизації обліку руху товарів.

Сучасний склад – це складний об'єкт, як з технічної, так і з управлінської точки зору. Склади є матеріально-технічною базою основних учасників логістичної системи, через яку проходить матеріальний потік [2]. Склади створюються для тимчасового накопичення запасів з метою своєчасного постачання виробництва необхідними матеріалами та комплектуючими або споживача – готовою товарною продукцією. У ринкових умовах перед складськими підрозділами, які є важливими складовими частинами виробничої інфраструктури, ставиться завдання не тільки зберігання матеріалів, але і прискорення їх обороту з одночасним зменшенням їх виробничих витрат [3].

Раціональна організація складського господарства в сучасних ринкових умовах набуває особливої актуальності і має велике значення для прискореного і ресурсозберігаючого просування матеріальних цінностей усередині підприємства для підвищення продуктивності праці працівників, зайнятих складуванням, кращого використання устаткування і кращого використання навантаження/розвантаження, для мобілізації зайвих запасів [2].

Для вдосконалення складського господарства необхідно, в першу чергу, проаналізувати такі логістичні проблеми: формування складської мережі; організація складського господарства; управління логістичними процесом на складі.

Щоб вирішити більшість проблем, котрі виникають саме на стику між транспортним відділом і складом, досить чітко продумати і правильно організувати взаємодію між ними.

У більшості випадків існує дві причини, в результаті яких виникає дана ситуація: неузгоджене планування роботи підрозділів; довгий процес розвантаження і приймання товару.

Автором було розглянуто всі можливі варіанти вирішення даної проблеми:

1. Щоб зменшити час навантаження або розвантаження товару, потрібно заздалегідь планувати поставки і враховувати ситуації одночасної поставки товару від декількох постачальників на один склад.

Коли на етапі планування з нерівномірним навантаженням вирівняти його неможливо, необхідно заздалегідь продумати заходи щодо збільшення пропускну здатності відділу приймання в такі моменти це може бути запланований перекриття часу роботи однієї зміни на час роботи другої зміни або введення додаткового часу роботи поста.

2. Також потрібно враховувати, що експедитора поспішають зробити відповідальним за всю невідповідність між вантажем, котрий він привіз, і документами, в яких він розписався при завантаженні машини. У зв'язку з чим передбачається, що і при вантаженні, і при розвантаженні він буде виступає в якості матеріально відповідальної особи, яка приймає товар під розпис, і під розпис його здає. Але існує ряд проблем, пов'язаних із навантаженням даного товару. Якщо компанія виробляє маленький асортимент продукції, то експедитор може легко простежити за його кількістю. У разі ж великого асортименту або великого замовлення продукції водій часто фізично не може виступати

в якості матеріально відповідальної особи за товар, який перевозить, однак і зовсім непричетним до нього він теж бути не повинен. У такому випадку необхідно зрозуміти, який рівень відповідальності водій може нести, і дати йому саме його [4]. Наприклад, водій залежно від обсягів перевезень досить легко може і при навантаженні, і при розвантаженні перерахувати кількість цілих палетів або коробок, і у випадку невідповідності між цими числами вже нести особисту матеріальну відповідальність. У ситуації, коли йому повантажили кілька е розкритих коробок, і стільки ж нерозітнутих у нього вивантажили, навіть у разі пересортиці або браку якоїсь кількості за документами, ніяких претензій до водія бути не повинно – всі запитання вже до співробітників складів, між якими здійснювалася доставка. А для додаткового контролю машину можна пломбувати.

Після закінчення вивантаження в зону приймання всього вантажу і перерахунку і звірки з документами кількості місць, водій вже може їхати. Унаслідок цього зменшується час простою транспорту під час розвантаження і приймання товару.

3. Порівняння вантажно-розвантажувальних робіт, що проводилися вантажниками вручну і за допомогою спеціалізованої техніки, вказує на те, що автоматизоване навантаження займає набагато менше часу. Тому часто керівник, зіткнувшись з проблемою тривалого навантаження або розвантаження вручну, приймає рішення закупити автотранспортні засоби [4]. Однак далеко не завжди їх поява на складі сильно позначається на часі виконання стандартних операцій. Приймаючи подібне рішення, фахівець повинен урахувати безліч параметрів, які можуть зробити безглуздою витрату грошей на автотранспортні засоби:

неприсосованість вантажів, наприклад не палетовані коробки або негабаритний вантаж;
невідповідні підлоги на складі – людина переступить і пройде далі, а навантажувач або не пройде, або пройде далі, але потім буде довго ремонтуватися;

вузькі проходи, в яких навантажувач просто не зможе дістатися до далеких стелажів з вантажем або пройде, а розвернутися в проході, щоб взяти вантаж, вже не зможе [5].

Навіть якщо склад задовольняє всім необхідним вимогам, і автотранспортні засоби реально можуть бути використані, їх поява на складі може призвести до нульового результату, якщо низьку швидкість процесу навантаження-розвантаження задає інший процес, наприклад – формування транспортних документів або перерахунок чи повторна перевірка товару, що відвантажується при навантаженні товару в транспортний засіб.

Також технологію управління товарними потоками на складі підприємства й оптовій базі дозволяє реалізувати наявність штрихкодів на товарах. Воно дає можливість у будь-який момент часу знати, які товари є в наявності і де вони знаходяться. Досягається це завдяки ідентифікації товарів, місць зберігання, груповий тари, робочих місць операторів. Будь-яке переміщення предметів на складі супроводжується зчитуванням штрихкодів і реєстрацією змін, що відбуваються. Це дозволяє автоматизувати різні функції управління і забезпечити управління в реальному масштабі часу.

Виготовлення штрихкодів не робить помітного впливу на собівартість товару для виробника, а завдяки вдосконаленню процес зберігання, транспортування та продажу товарів досягається значний економічний ефект на всіх етапах просування товару до споживача [6].

У даній статті автором було розглянуто низку заходів, спрямованих на зменшення часу вантажно-розвантажувальних робіт на складах. Удосконалення можна досягти за допомогою розвантаження постів приймання і завантаження товарів, за допомогою збільшення постів або відвантаження точного розподілу часу приходу і відвантаження товару; за допомогою використання пломбування машин, унаслідок чого зменшується час простою машини на території складу, оскільки експедитори, чи водії-експедитори, не перевірятимуть кількість або асортимент завантаженого товару. Закупка навантажувачів теж значно зменшує час навантаження-розвантаження. У той час як завантаження вручну передбачає більше часу і фізичного зусилля. Зменшення холостого пробігу навантажувача значно зменшить час вантажно-розвантажувальних робіт, що пов'язано з тим, що навантажувач буде їхати як з зони зберігання, так і в зону зберігання завантаженим. Введення технології штрихкодування дозволить легко визначити, де який товар знаходиться на складі, і в якій кількості, а так само до якої партії він належить, коли і як переміщався товар по території складу. Це дозволяє автоматизувати роботу складу, що дозволить економити велику кількість часу.

Наук. керівн. Колодізева Т. О.

Література: 1. Кузьмина Т. С. Складское хозяйство : учебн.-метод. пособ. / Т. С. Кузьмина. – Волгоград, 2000. – 76 с. 2. Неруш Ю. М. Логистика : учебник / Ю. М. Неруш. – М. : Проспект ; Велби, 2008. – 517 с. 3. Гаджинский А. М. Современный склад. Организация, технологии, управление и логистика : учебн.-практ. пособ. / А. М. Гаджинский. – М. : ТК "Велби" ; Изд. "Проспект", 2001. – 176 с. 4. Волгин В. В. Логистика приемки и отгрузки товаров : практ. пособ. / В. В. Волгин. – М. : Дашков и К°, 2009. – 457 с. 5. Аникин Б. А. Логистика / Б. А. Аникин. – М. : Проспект, 2013. 6. Сафаров Т. А. Технология штрихового кодирования / Т. А. Сафаров. – Уфа : Башкортостан, 2000. 7. Дыбская В. В. Логистика складирования : учебник по специальности "Логистика и управление цепями поставок" / В. В. Дыбская. – М. : ИНФРА-М, 2012. – 557 с.